

Best Practices Report for

EU-funded project "Sustainable Model of Integrated Employment and Social Care Services in Municipality of Mallakastër"
Implemented by Municipality of Mallakaster in partnership
with Help in Albania and Murialdo Social Centre

February 2025

This report was developed under the framework of the “Sustainable Model of Integrated Employment and Social Care Services in Municipality of Mallakastra” project financed the European Union and implemented by the Municipality of Mallakastra in partnership with Help – Hilfe zur Selbsthilfe Mission in Albania and Qendra Sociale Murialdo.

This report has been written by Andrew Parry Williams, Evaluation Consultant.

All errors and omissions remain the responsibility of the author.

Disclaimer

This report was prepared by the expert under the review and oversight of Help – Hilfe zur Selbsthilfe Mission in Albania. The content of this report is the responsibility of the expert and does not represent those of the implementing project partner organisations or the European Union.

© All Rights Reserved.

The contents of this report may be freely used or copied for non-commercial purposes, provided that any such reproduction is accompanied by acknowledgement of the European Union, Municipality of Mallakastra, Help – Hilfe zur Selbsthilfe and Murialdo Social Centre as the source.

Table of Contents

List of Acronyms	2
Background information	3
Project overview	3
Project context	3
Logic framework for the project	4
Project target groups	4
Best practices at project level	5
1. Advancing institutional and technical capacities to support at-risk groups	5
1.1. Community engagement model	5
1.2. Capacity building for integrated service delivery	7
1.3. Collaborative partnerships for social impact	7
2. Improving access to economic opportunities by unemployed women and youth	9
2.1. Career counselling model for school students	9
2.2. Active Labour Market Initiative for unemployed youth	11
2.3. Business support model for small businesses and farms	12
3. Advancing integrated social care for at-risk families	14
3.1. Case management approaches	14
3.2. Inclusive family-focused programming	15
Conclusion	17

List of Acronyms

AKPA	Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive National Agency for Employment and Skills
CSO	Civil Society Organisation
EU	European Union
Help in Albania	Help – Hilfe zur Selbsthilfe, Mission in Albania
GBV	Gender-based violence
IGA	Income Generating Activities
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance
MECI	Ministry of Economy, Culture and Innovation
MFCC	Multifunctional Community Centre
MHSP	Ministry of Health and Social Protection
MOU	Memorandum of Understanding
NE	Skema e Ndhimë Ekonomike Cash Assistance scheme
NGO	Non-Governmental Organisations
QSM	Qendra Sociale Murialdo Murialdo Social Centre
VET	Vocational Education and Training

Background Information

Project overview

This report on best practices is for the EU-funded project “Sustainable model of integrated employment & social care services in Municipality of Mallakaster”. This project has been implemented in the Municipality of Mallakastra by the Municipality of Mallakastra in partnership with Help in Albania and QSM. The project implementation phase started on 1 January 2023 and concludes on 28 February 2025. The overall project budget was €222,222 (two hundred and twenty-two thousand two hundred and twenty-two EUR). The project has been funded by a grant from the EU as part of the multi-year IPA funding mechanism and was co-financed with funds secured by Help in Albania from Aktion Deutschland Hilft and the German Federal Foreign Office.

Project context

The Municipality of Mallakastra is situated in Fier Qarku in central Albania. Mallakastra is a small and predominantly rural municipality. It is a remote territory due in large part to the poor road infrastructure to and within the municipality. It is an economically depressed area which has seen a significant decline in the petroleum extraction and refinement industry, once the main local employer and the mainstay of the local economy, over the past decade.

The Municipality of Mallakastra, like the rest of Albania, has experienced considerable demographic change over the past three decades since the end of communism. The Municipality’s current local social plan states “High unemployment and difficult economic conditions has brought a wave of large migration to major cities and international migration.”¹ The local population has continuously decreased as many local inhabitants have left the municipality. Between 2022 and 2023 there was a decrease of 1,555 local people, mainly children and working aged people.²

In terms of **employment**, unemployment rates in Mallakastra have been high for a long time and unemployment has particularly affected youth and women. Youth³ have problems transitioning from education to the labour force and many do not have sought after professional skills to support finding employment. Unemployed women can become increasingly restricted to their homes and be socially isolated. Historically employment and VET services have not been provided in the municipality.⁴

The Municipality’s Local Social Plan 2024-2027 states “The lack of jobs has been directing families in the Municipality of Mallakastra to social support scheme” and in 2023 before the MFCC was opened there were 375 families supported by NE scheme. The priority was to support households with 3, 4 and 5 members.⁵ The Municipality faces many socio-economic challenges due to the high levels of poverty and high numbers who are at high risk of social exclusion.

---

¹ Municipality of Mallakastër Local Social Plan 2024-2027, page 3, Municipality of Mallakastra, 2024

² Municipality of Mallakastër Local Social Plan 2024-2027, page 6-7, Municipality of Mallakastra, 2024

³ The 2019 National Youth Law defines youth as an individual, female or male, aged between 15-29 years old.

⁴ Municipality of Mallakastër Local Social Plan 2024-2027, page 11, Municipality of Mallakastra, 2024

⁵ Municipality of Mallakastër Local Social Plan 2024-2027, page 9, Municipality of Mallakastra, 2024

In terms of **social care provision** improving local service delivery, including the decentralisation of social services to municipalities, is an ongoing priority of the Government of Albania. Law no. 139/2015 "On local self-government" established the statutory duty of municipalities to provide social care services and Law No. 121/2016 "On social care services in the Republic of Albania" foresaw the provision of municipal multifunction community-based services to meet the needs of local populations, especially the most vulnerable groups. The multi-functional community centre model⁶ has been developed over the past decade and is recognised as the most effective model for providing local services to vulnerable individuals and families. Many small and remote municipalities still do not yet have the infrastructure capacity to provide such services locally. Before 2023 Mallakaster Municipality did not have any social care infrastructure for vulnerable groups. The Mallakastra project supported municipal premises in Ballsh to be renovated for the purposes of being a MFCC which is delivering local social care and employment support services.

Logic framework for the project

The overall aim of this project is to contribute to the **social inclusion of at-risk groups in Albania through employment and social care**. The project sought to achieve this impact in a twofold manner by improving the economic opportunities of youth and women through inclusive employment and by improving access of at-risk groups to a social protection safety net in Mallakastra. The capacities of the Municipality of Mallakastra to support at-risk groups would be increased by establishing the municipality's first multifunctional community centre, supported by community and with municipal and local staff capacitated to provide integrated social care and employment services. Through targeted and tailored programmes unemployed individuals would improve professional skills needed for the labour market, unemployed women would be able to open and run a social business and self-employed individuals would receive support for their small businesses or farms. Vulnerable citizens in Mallakaster would be supported by a package of social care services delivered at the MFCC and in the community.

Project target groups

The primary target group which the project has supported are **vulnerable individuals** and **families** in Mallakastra who need access to social care services to help improve the quality of their life. The project has focused on unemployed who need support to enter the labour market. **Women** and **youth** as two groups who are more likely to be unemployed and economically inactive and have needs for professional skills, such as vocational training and structured work experience to prepare them for employment. Youth about to leave education also need support with careers counselling.

Staff of the MFCC and Municipal Social Services Section are the second target group supported by the project. As the MFCC in Ballsh is the first MFCC to be established in the municipality both groups needed training on the MFCC model and their operating standards and during the project implementation they needed support to build their experience and expertise in delivering quality social care services in the municipality.

---

⁶ MHSP established national standards for Multifunctional Community Centres in 2019

Best practices at project level

The best practices identified in the Mallakstra MFCC project are presented under the three pillars of the project.

1. Advancing institutional and technical capacities to support at-risk groups

The first pillar of the project was to support the Municipality of Mallakstra's ability to support at-risk groups by its building municipal capacities. This pillar was progressed through the following

- **Institutional capacity development through the establishment of a MFCC in Ballsh** offering integrated social care and employment support services to at-risk groups
- **Technical development** by raising capacities of MFCC and support social care professionals responsible for providing and managing social care services provision

The best practices identified under this pillar of the project are:

- **Community engagement model**
- **Capacity building for integrated social services delivery**
- **Collaborative partnerships for social impact**

1.1. Community engagement model

The community engagement model stands as a best practice in ensuring **social inclusion, participatory service planning, and sustainable local development**. By actively involving the community at every stage, the project not only delivered services but also **transformed perceptions, built trust, and is fostering long-term social change**.

Why this is a best practice

The establishment of the MFCC introduced a new **model of community engagement** in Mallakstra, and ensured that local needs were at the heart of service delivery by:

- **Prioritising community involvement** from the conceptualisation stage through to the implementation phase
- **Addressing scepticism and distrust** by actively involving local stakeholders
- **Using evidence-based planning** by conducting an extensive needs assessment
- **Establishing a structured community advisory mechanism** for ongoing consultation

Key elements

- **Comprehensive needs assessment**

A needs assessment was conducted involving the local community. Over 300 families were consulted through **interviews** and **questionnaires** in Ballsh and surrounding villages.

A **focus group of local service providers**, including the Social Service Section staff and Mallakstra AKPA, contributed to identifying gaps in socio-economic services to the local community and helped ensure the MFCC met local needs of at-risk groups.

Key findings of the needs assessment were:

- 70% of targeted families had 5 or more family members
  - 85% of respondents reported that **joblessness was their primary problem**, and that **migration was another significant problem** in the Municipality
  - Many respondents engaged in **informal economic activities** to meet family needs
  - **Only 20% who had sought state support had received it**, mainly via cash benefits
  - 90% of the local citizens surveyed wanted services to support their **children's education** and to provide **employment support**
- **Building trust in the community**
Before this project there was no experience of social care and employment support services for local citizens being delivered in the community. Local citizens were sceptical and distrustful that the MFCC services would positively impact their lives.
The **active involvement of the community** in the project planning helped build **trust** and **local ownership**. **Transparent communication** about the MFCC's mission and services played a crucial role in shifting perceptions
  - **Establishing Community Representatives Advisory Group (CRAG)**
Ongoing community engagement was ensured through the CRAG. Its role was to support the MFCC staff to identify and address community issues. It included representatives from community and a range of local stakeholders, including schools, cultural centres, local police and municipal social services. CRAG met every four months during the project.

Impact

- ✓ **Increased community participation** with more local citizens engaging in discussions about local services
- ✓ **Improved service accessibility** by services being more aligned to community needs

- ✓ **Sustained community ownership** by empowering local stakeholders to co-manage solutions
- ✓ **Scalable and replicable approach** which can be adapted to other municipalities with similar socio-economic challenges

1.2. Capacity building for integrated service delivery

The capacity building approaches taken during the project is ensuring the new service delivery model at Mallakastra MFCC will be embedded and sustainable.

Why this is a best practice

The capacity building programme for MFCC staff and the Social Services Section staff is a best practice because it addressed the lack of prior knowledge and experience in the Municipality in integrated service delivery through:

- **Structured hands-on training** combining theory and practice
Mentoring approach supporting the structured transfer of know-how and a strategic approach to building experience and designed to build confidence

Key elements

- **Comprehensive initial training**
An introductory **three-day workshop** covered theoretical aspects, including the community needs assessment findings, MFCC operating standards, and case management procedures.
- **Practical exposure**
Study visits to the Fier MFCC allowed the MFCC staff to learn from an operational centre with **proven success in service delivery and employment support**.
- **Provision of continuous support**
MFCC staff received **ongoing coaching and mentoring** through field visits and online guidance, ensuring the effective **development and implementation of services**.
- **Institutionalisation**
The need for **ongoing professional development** has been formally recognised in the Municipality's **Local Social Plan 2024-2027**, ensuring sustainability.

Impact

- ✓ Capacity building approaches used have enabled MFCC staff to put **theory to practice**, while fostering **confidence** and building **local expertise** in integrated service delivery.
- ✓ **Study visits** and **mentorship model** can be replicated in other municipalities where new MFCCs are being established.
- ✓ Embedding **capacity building into municipal strategies** ensures that trained personnel continue to develop and remain engaged long-term.

1.3. Collaborative partnerships for social impact

Fostering strong relations between public and civil society has been a strong feature of this project and stands as a best practice.

Why this is a best practice

The project successfully established **multi-sector collaboration** by fostering **public-civil-private partnerships** that enabled diverse programming to have a greater social impact for local citizens in Mallakaster.

Key elements

- **Innovative engagement with civil society**

Previously there was minimal civil society presence in Mallakaster and no CSOs involvement in service delivery. Through **cooperation mechanisms** this project saw **effective** and **sustained cooperation** between the Municipality and two CSOs.

- **Developing public-private cooperation**

The Municipality and the partner CSOs developed MFCC employment support services which actively involved local businesses.

Impact

- ✓ **Sustained collaboration** built during the project have laid the groundwork for **future MFCC programme expansion**
- ✓ Through cooperation agreements **effective CSO engagement** in service delivery is possible in **municipalities with limited civil society presence**

2. Improving access to economic opportunities by unemployed women and youth

The second pillar of the project was to support the Municipality of Mallakstra's ability to improve economic opportunities of unemployed women and youth in Mallakstra. This pillar was progressed through the following two components:

- **Employment support services** including careers counselling support for students, VET support and an on-the-job training scheme for unemployed women and youth
- **Business support services** including entrepreneurship capacity building, an income generation grant scheme for start-ups and support for unemployed women to set up and run a social business

The best practices identified in this pillar of the project are:

- **Careers counselling for school students' model**
- **Active labour market initiative for unemployed youth**
- **Business support model for small businesses and farms**

2.1. Career counselling model for school students

Why this a best practice

The **career counselling model** is considered a best practice because it:

- **Prioritised support** for school students to improve their transition from education to labour market

Key elements

- **Core service for targeted youth group**

The Mallakastra MFCC established the career counselling service as a **core part** of its employment support service. The service targeted **career counselling interventions** to local students in the final year of either their primary school or high school.

- **Collaboration with local schools**

MFCC staff **forged links** with local schools in Ballsh. The MFCC organised a programme of **child centred** counselling sessions with different year group classes. **Age-appropriate participatory** activities engaged students of different ages and were **inclusive** addressing gender specific aspects to entering the labour market.

- **Institutionalisation**

The MFCC ongoing role in **career counselling provision** in Mallakastra has been formalised in the **Local Careers Orientation and Counselling Plan 2024-2025**.

Impact

- ✓ The MFCC that has become a **recognised service provider** for careers counselling services by Mallakastra Office of the National Agency for Pre-University Education
- ✓ **Ongoing and enhanced cooperation** with MFCC has been formalised in the local plan and the MFCC has an enhanced role including work in the community and with parents, facilitation of career discussions between students and local businesses and support to organisation of the local career fair

2.2. Active Labour Market Initiative for unemployed youth

Why this is a best practice

The **on-the-job training scheme** is considered a best practice because it:

- **Proven tool for labour market inclusion** which can be a particularly **effective useful** for at-risk groups who can face barriers when trying to access the labour market
- **Focuses on professional skills development** for unemployed youth through structured **workplace training** in local businesses

Key elements

- **Engagement of local businesses**
Through outreach the MFCC was able to increase understanding and engagement of local businesses in active labour market initiatives. The MFCC's role was to mediate training placements with local businesses.
- **Beneficiary selection**
Selection of targeted unemployed youth is an example of integrated service delivery approaches taken by the MFCC. Potential individuals were identified through initial needs assessment at the MFCC and followed up with individual assessment. Good trainee/business matching process carried out with the Mallakaster AKPA, a key local stakeholder, led to appropriate and individualised placements. Ongoing placement support ensured a 100% trainee placement completion rate.

Impact

- ✓ **Unemployed youth** were introduced to **local employers**, and were provided with **real-world work experience**
- ✓ **Seventy percent of trainees** secured employment post placement
- ✓ Participating youth and local employers **welcomed** the intervention and called for the scheme to be **continued** and **expanded**
- ✓ The MFCC and Municipality increased their **know-how** in **conceptualising, developing** and **implementing** an active labour market scheme which addresses **local skills demands**. With further funding the on-the-job scheme can be replicated and/or extended within the Municipality of Mallakaster and beyond

2.3. Business support model for small businesses and farms

Why this a best practice

The **business support programme** can be considered a best practice because it:

- **Advanced effective local service provision** focused on **improving livelihoods** for at risk groups through business creation and expansion and supporting growth
- **Focused on self-sufficiency** of at-risk groups
- **Integrated employment and entrepreneurship support** through establishment of a social business in Mallakaster run by unemployed women

Key elements

- **Using socio-economic criteria to target support**
The MFCC identified two groups of at-risk individuals for support through socio-economic criteria. Firstly, individuals facing socio-economic difficulties who ran small businesses or had small farms were identified and secondly unemployed women who were interested in self-employment were selected to be trained and supported to set up a local business with a social dimension.
- **Entrepreneurship support**

- **Technical entrepreneurship support** was provided through **entrepreneurship training** and **individualised business mentoring** with the aim of supporting business sustainability and improving small business or farm's resilience in the local economy.
- **Business support**
Funding mechanisms were established including an IGA scheme to support small businesses and farms with equipment grants to stimulate growth and a start-up grant for the social business run by unemployed women.

Impact

- ✓ Entrepreneurship skills training **expanded knowledge** and **built skills** as well as providing **networking** opportunities between SMEs and farms
- ✓ Equipment grants had tangible impacts, with businesses reporting **increases in customers** and the **number of services offered** resulting in **measurable growth**
- ✓ As a multiplier effect there is evidence of other positive impacts, several supported small businesses had also been able to **hire additional employees** due to the increase in customers and services provided
- ✓ The MFCC and Municipality has increased their **know-how** in **conceptualising, developing** and **implementing** business support initiatives which addresses the **needs of local SME and small farm**
- ✓ The entrepreneurship support initiative can be replicated and/or extended within the Municipality of Mallakstra and beyond in other municipalities

3. Advancing integrated social care for at-risk families

The third pillar of the project was to support the Municipality of Mallakastra's ability to provide integrated social care for at-risk families. This was progressed through the following component:

- **Package of social care services** at the MFCC and in the community centred on **case management services** with referrals to other social services such as **youth development services** and **family support services**

The best practices identified in this pillar of the project are:

- **Case management approaches**
- **Inclusive family-focused programming**

3.1. Case management approaches

Case management approaches have been central to the MFCC multi-functional model from its conception and has been an intrinsic part of the daily operation of the MFCC since its opened in September 2023.

Why this a best practice

The use of **case management approaches** in the development and delivery of social care services at the Mallakastra MFCC is a best practice because it:

- Ensures that social care services are **targeted, individualised** and **sustainable**
- **Addresses multiple vulnerabilities** within families and underpins the integrated service model of the MFCC
- Supports a **holistic, trust-based approach** which **empowers families** and fosters **long-term engagement** and **greater resilience**

Key elements

- **Embedding in MFCC operations**

Case management approaches, which are in line with the **national standards** for MFCC⁷, were incorporated as one of the six **core standards** of the Mallakastra MFCC Operating Standards.⁸ Case management is recognised as a key responsibility of the MFCC staff and is included their job descriptions. This has institutionalised case management approaches within the Municipality.

Case management techniques starting with **case identification** are incorporated into the MFCC's **initial intake/orientation** procedures. Followed by **initial screening** at and **assessment** at the MFCC or during **family visits** in the community leading to the development, implementation and review of individual or family **case action plans**.

- **Capacitating professionals**

MFCC staff and Municipal Social Services Section staff were trained in case management concepts and practices as part of their **initial capacity building**. **Ongoing mentoring** enabled MFCC staff to develop of local experience of and expertise in case management. This has contributed to the continuous development of **evidence-based practice** at the MFCC and within the Municipality.

---

⁷ Standards: Social Care Services in Multidisciplinary Community Centres, MHSP, 2019

⁸ Guide for Mallakastra MFCC, Help in Albania, 2023

Impact

- ✓ MFCC service users described that the MFCC case management approaches that **built trust** and **empowered** the individual and their families
- ✓ Beneficiaries have **high satisfaction levels** with MFCC services and are engaging with the **human-centred approach** and find MFCC staff “**understanding**” and “**empathic**”
- ✓ MFCC staff take a **participatory** approach with the service users which is centred on building a **partnership** relationship
- ✓ Case management is a **proven method** which can be **standardised** and **expanded** in other municipalities which are introducing MFCCs

3.2. Inclusive family-focused programming

Why this a best practice

The **inclusive family-focused programming** can be considered a best practice because it:

- Provides **multi-generational support** which focused on strengthening **youth development** and **family resilience**
- Delivers a package of MFCC **supportive services** which are **preventative** in nature

Key elements

- **Diverse age-appropriate services**
MFCC addressed **different needs of youth** and **families** offering a **range of support**.
  - **MFCC youth development services** offered services to children and adolescent youth focused on education, psychosocial support and recreational activities
  - **MFCC family support services** offered services to adults over the age of 18 focused on counselling support and parenting support
- **Community-based approach**
MFCC services were delivered where people needed them. This fostered **long-term engagement** and **built trust** that public services meet their needs.

- For children the MFCC had an **afterschool programme** providing homework support for primary school-aged children and a **summer camp programme**
- For youth a **youth group** provided a **safe space** where **trust building** could be cultivated, and support given which focused on forging **positive relationships**
- For adults **counselling support** provided support ranging from dealing with bereavement and depression. A **parents support group** promoted stable family relationships by provided a **safe space** for parents to discuss family issues and receive advice in a **non-judgemental** environment

MFCC proved to be well placed to organise **community awareness raising activities** on issues ranging from breast cancer awareness and community action against GBV.

Impact

- ✓ **Improved well-being** with beneficiaries reporting MFCC services had increased the social support they had and improved their resilience through life skills
- ✓ **Focused on prevention** where early intervention **reduces risks** for at-risk youth and families and leads to **better long-term outcomes**
- ✓ Family focused preventative service are a **flexible community-driven model** than are scaled up in Mallakashtra and/or replicated in other municipalities

Conclusion

A model for growth and replication

The establishment of the Mallakastra MFCC in Ballsh has proven to be a groundbreaking innovative initiative for the Municipality that introduced a new model of integrated social services, ensuring that local needs were at the heart of service delivery.

The Mallakastra MFCC model stands as a best practice in ensuring social inclusion, participatory service planning, and sustainable local development. By actively involving the community at every stage, the MFCC project not only delivered services but also transformed perceptions, built trust, and fostered long-term social change.

The Mallakastra MFCC project has successfully demonstrated integrated, community-based service delivery that is impact-driven and scalable. By investing in capacity building, collaboration, economic empowerment, and holistic social care, the project has created a sustainable, best-practice model that can be further developed in Mallakastra and replicated in other municipalities.

Raporti i praktikave të mira për

Projektin e financuar nga Bashkimi Evropian me titull "Modeli i qëndrueshëm i shërbimeve të integruara të punësimit dhe kujdesit shoqëror në Bashkinë Mallakastër" zbatuar nga Bashkia Mallakastër në partneritet me Help në Shqipëri dhe Qendrën Sociale Murialdo.

Shkurt 2025

Ky raport është zhvilluar në kuadër të projektit “Modeli i qëndrueshëm i shërbimeve të integruara të punësimit dhe kujdesit shoqëror në Bashkinë e Mallakastrës” financuar nga Bashkimi Evropian dhe zbatuar nga Bashkia Mallakastër në partneritet me Help – Hilfe zur Selbsthilfe e.V Zyra në Shqipëri dhe Qendra Sociale Murialdo.

Ky raport është shkruar nga eksperti vlerësues, Andrew Parry Williams.

Të gjitha gabimet dhe çështje jo të përmendura në raport mbeten përgjegjësi e autorit.

Mohimi i përgjegjësisë

Ky raport është përgatitur nga eksperti nën shqyrtimin dhe mbikëqyrjen e Help – Hilfe zur Selbsthilfe e.V Zyra në Shqipëri. Përmbajtja e këtij raporti është përgjegjësi e ekspertit dhe nuk përfaqëson ato të organizatave zbatuese të projektit ose të Bashkimit Evropian.

© Të gjitha të drejtat e rezervuara.

Përmbajtja e këtij raporti mund të përdoret ose kopjohet lirisht për qëllime jo komerciale, me kusht që çdo riprodhim të shoqërohet me njohjen e Bashkimit Evropian, Bashkisë Mallakastër, Help – Hilfe zur Selbsthilfe dhe Qendrës Sociale Murialdo si burime të këtij raporti.

Tabela e Përmbajtjes

Lista e shkurtesave	2
Informacion i përgjithshëm	3
Përmbledhje e projektit	3
Konteksti i projektit	3
Korniza logjike e projektit	4
Grupet e synuara të projektit	4
Praktikat më të mira në nivel projekti	6
1. Avancimi i kapaciteteve institucionale dhe teknike për të mbështetur grupet e cënueshme	6
1.1. Modeli i angazhimit të komunitetit	6
1.2. Ngritja e kapaciteteve për ofrimin e shërbimeve të integruara	8
1.3. Partneritete bashkëpunuese për ndikim social	8
2. Përmirësimi i qasjes në mundësitë ekonomike për gratë dhe të rinjtë e papunë	10
2.1. Modeli i këshillimit të karrierës për nxënësit e shkollave	10
2.2. Nisma aktive e tregut të punës për të rinjtë e papunë	11
2.3. Modeli i mbështetjes së biznesit për bizneset e vogla dhe fermat	11
3. Avancimi i kujdesit social të integruar për familjet në rrezik	13
3.1. Qasjet e menaxhimit të rasteve	13
3.2. Programi gjithëpërfshirës i fokusuar te familja	14
Përfundime	16

Lista e shkurtesave

AKPA	Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive
OSHC	Organizata e Shoqërisë Civile
BE	Bashkimi Evropian
Help në Shqipëri	Help – Hilfe zur Selbsthilfe, Zyra në Shqipëri
DHBGJ	Dhuna me bazë gjinore
IGA	Veprimtari e gjenerimit të të ardhurave
IPA	Instrumenti i Para-Anëtarësimit
MEKI	Ministria e Ekonomisë, Kulturës dhe Inovacionit
QKSHF	Qendra Komunitare Shumëfunktionale
MSHMS	Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
MM	Memorandum Mirëkuptimi
NE	Skema e Ndhmës Ekonomike
OJF	Organizatat Jofitimprurëse
QSM	Qendra Sociale Murialdo
AFP	Aftësimi dhe Formimi Profesional

Përmbledhje e projektit

Ky raport mbi praktikat më të mira është zhvilluar për projektin e financuar nga BE-ja me titull “Modeli i qëndrueshëm i shërbimeve të integruara të punësimit dhe kujdesit social në Bashkinë e Mallakastrës”. Ky projekt është zbatuar në Bashkinë e Mallakastrës nga Bashkia Mallakastër në partneritet me Help në Shqipëri dhe QSM. Faza e zbatimit të projektit filloi më 1 janar 2023 dhe përfundon më 28 shkurt 2025. Buxheti i përgjithshëm i projektit ishte 222,222 € (dyqind e njëzet e dy mijë e dyqind e njëzet e dy euro). Projekti është financuar nga BE-ja si pjesë e mekanizmit disavjeçar të financimit IPA dhe bashkëfinancuar me fondet e siguruara nga Help në Shqipëri nga Aktion Deutschland Hilft dhe Ministria e Jashtme Federale Gjermane.

Konteksti i projektit

Bashkia e Mallakastrës ndodhet në Qarkun e Fierit në Shqipërinë qendrore. Mallakastra është një bashki e vogël dhe kryesisht rurale. Është një territor i largët për shkak të infrastrukturës së dobët rrugore brenda dhe jashtë bashkisë. Është një zonë me depresion ekonomik, e cila ka parë një rënie të ndjeshme në industrinë e nxjerrjes dhe përpunimit të naftës gjatë dekadës së fundit, dikur punë-ofruesi kryesor vendas dhe shtylla kryesore e ekonomisë lokale.

Bashkia Mallakastër, ashtu si pjesa tjetër e Shqipërisë, ka përjetuar ndryshime të konsiderueshme demografike gjatë tre dekadave të fundit që nga fundi i komunizmit. Plani Social Vendor i bashkisë shkruan “Papunësia e lartë dhe kushtet e vështira ekonomike kanë sjellë një valë të madhe migrimi në qytetet kryesore dhe migrimin ndërkombëtar”.¹ Popullsia lokale është zvogëluar vazhdimisht pasi shumë banorë lokalë janë larguar nga bashkia. Ndërmjet viteve 2022 dhe 2023 ka pasur një rënie prej 1,555 banorë vendas, kryesisht fëmijë dhe të moshuar.²

Për sa i përket **punësimit**, normat e papunësisë në Mallakastër kanë qenë të larta prej kohësh dhe papunësia ka prekur veçanërisht të rinjtë dhe gratë. Rinia³ ka probleme me kalimin nga arsimi në fuqinë punëtore dhe shumë prej tyre nuk kanë kërkuar të aftësohen profesionalisht për të patur më shumë mundësi në punësim. Gratë e papuna mund të kufizohen gjithnjë e më shumë në shtëpitë e tyre dhe të izoloohen nga shoqëria. Shërbime të punësimit dhe shërbimet e AFP-së nuk janë ofruar ndonjëherë në bashki.⁴

Në Planin Social Vendor të Bashkisë 2024-2027 thuhet “Mungesa e vendeve të punës ka orientuar familjet në Bashkinë Mallakastrës drejt skemës së mbështetjes sociale” dhe në vitin 2023 para hapjes së QKSHF-së ishin 375 familje të mbështetura nga skema e NE. Prioritet ishte mbështetja e familjeve me 3, 4 dhe 5 anëtarë.⁵ Bashkia përballlet me shumë

¹Bashkia Mallakastër Plani Social Vendor 2024-2027, faqe 3, Bashkia Mallakastër, 2024

²Bashkia Mallakastër Plani Social Vendor 2024-2027, faqe 6-7, Bashkia Mallakastër, 2024

³Ligji Kombëtar për Rininë e vitit 2019 e përcakton rininë si një individ, femër apo mashkull, të moshës 15-29 vjeç.

⁴Bashkia Mallakastër Plani Social Vendor 2024-2027, faqe 11, Bashkia Mallakastër, 2024

⁵Bashkia Mallakastër Plani Social Vendor 2024-2027, faqe 9, Bashkia Mallakastër, 2024

sfida socio-ekonomike për shkak të niveleve të larta të varfërisë dhe numrit të lartë të personave që janë në rrezik të lartë të përjashtimit shoqëror.

Për sa i përket **ofrimit të kujdesit shoqëror**, përmirësimi i ofrimit të shërbimeve vendore, duke përfshirë decentralizimin e shërbimeve shoqërore në bashki, është një prioritet i vazhdueshëm i Qeverisë së Shqipërisë. Ligji nr. 139/2015 “Për vetëqeverisjen vendore” përcaktoi detyrën statutores të bashkive për të ofruar shërbime të kujdesit shoqëror dhe Ligji Nr. 121/2016 “Për shërbimet e kujdesit social në Republikën e Shqipërisë” parashikonte ofrimin e shërbimeve shumëfunktionale në bashki me bazë komunitare për të plotësuar nevojat e popullatës vendase, veçanërisht grupeve më të cënueshme. Modeli i Qendrave Komunitare Shumëfunktionale⁶ është zhvilluar gjatë dekadës së fundit dhe njihet si modeli më efektiv për ofrimin e shërbimeve vendore për individët dhe familjet e cënueshëm. Shumë bashki të vogla dhe të largëta ende nuk kanë kapacitet infrastrukturor për të ofruar shërbime të tilla në nivel vendor. Para vitit 2023, Bashkia Mallakastër nuk kishte asnjë infrastrukturë të kujdesit shoqëror për grupet vulnerabël. Projekti i në Mallakastër ka mbështetur rinovimin e disa ambienteve të bashkisë me qëllim hapjen e një QKSHF-je që ofron shërbime vendore të kujdesit shoqëror dhe mbështetjes së punësimit.

Korniza logjike e projektit

Qëllimi i përgjithshëm i këtij projekti është të kontribuojë në **përfshirjen shoqërore të grupeve të cënueshme në Shqipëri nëpërmjet punësimit dhe kujdesit shoqëror**. Projekti synoi ta arrinte këtë në dy drejtime duke përmirësuar mundësitë ekonomike të të rinjve dhe grave nëpërmjet punësimit dhe duke përmirësuar aksesin e grupeve të cënueshme në shërbimet shoqërore në Mallakastër. Kapacitetet e Bashkisë Mallakastër për të mbështetur grupet e cënueshme do të rriteshin duke krijuar qendrën e parë komunitare shumëfunktionale të bashkisë, të mbështetur nga komuniteti dhe me staf vendas të aftësuar për të ofruar shërbime të integruara të kujdesit shoqëror dhe të punësimit. Nëpërmjet programeve të synuara dhe të përshtatura për individët e papunë do të përmirësoheshin aftësitë profesionale të nevojshme për të hyrë në tregun e punës, gratë e papuna do të ishin në gjendje të hapnin dhe drejtonin një biznes social dhe individët e vetëpunësuar do të merrnin mbështetje për bizneset ose feramat e tyre të vogla. Grupet e cënueshme në Mallakastër do të mbështeteshin me një paketë shërbimesh të kujdesit shoqëror të ofruara në QKSHF dhe në komunitet.

Grupet e synuara të projektit

Grupi kryesor i synuar që projekti ka mbështetur janë **individët dhe familjet e cënueshme** në Mallakastër që kanë nevojë për akses në shërbimet e kujdesit shoqëror për përmirësimin e cilësisë së jetës së tyre. Projekti ka patur si fokus të papunët që kanë nevojë për mbështetje për të hyrë në tregun e punës. **Gratë dhe të rinjtë** si dy grupe me më shumë gjasa të jenë të papunë dhe ekonomikisht joaktivë, kanë nevoja që lidhen me aftësimin profesional si kurset profesionale dhe formimin profesional në vendin e punës për t'i përgatitur për punësim. Të rinjtë që do të largohen nga arsimit gjithashtu kanë nevojë për mbështetje me këshillim për karrierë.

---

⁶MSHMS vendosi standarde kombëtare për Qendrat Komunitare Shumëfunktionale në 2019

Stafi i QKSHF-së dhe sektori i shërbimeve shoqërore në bashki janë grupi i dytë i synuar i mbështetur nga projekti. Duke qenë se QKSHF-ja në Ballsh është e para që ngrihet në bashki, stafi i QKSHF-së dhe stafi i shërbimeve shoqërore në bashki kishin nevojë për trajnime mbi modelin e QKSHF-së dhe standardet e funksionimit. Gjithashtu gjatë zbatimit të projektit ata kishin nevojë të vazhdueshme për mbështetje për të ndërtuar përvojën dhe ekspertizën e tyre në ofrimin e shërbimeve cilësore të kujdesit shoqëror.

Praktikat më të mira në nivel projekti

Praktikat më të mira të identifikuara në projektin e Mallakastrës janë paraqitur nën tre shtyllat e projektit.

1. Avancimi i kapaciteteve institucionale dhe teknike për të mbështetur grupet e cënueshme

Shtylla e parë e projektit ishte rritja e aftësive dhe kapaciteteve të Bashkisë Mallakastër për të mbështetur grupet në rrezik. Kjo u realizua përmes dy komponentëve të mëposhtëm:

- Zhvillimi i kapaciteteve institucionale nëpërmjet krijimit të një QKSHF-je në Ballsh që ofron shërbime të integruara të kujdesit shoqëror dhe mbështetjes së punësimin për grupet në rrezik.
- Zhvillimi teknik duke rritur kapacitetet e QKSHF-së dhe duke mbështetur profesionistët e kujdesit shoqëror për të ofruar dhe menaxhuar ofrimin e shërbimeve të kujdesit shoqëror.

Praktikat më të mira të identifikuara në këtë shtyllë të projektit janë:

- Modeli i angazhimit të komunitetit
- Ngritja e kapaciteteve për ofrimin e shërbimeve të integruara shoqërore
- Ngritja e partneriteteve për ndikim shoqëror

1.1. Modeli i angazhimit të komunitetit

Modeli i angazhimit të komunitetit qëndron si një praktikë e mirë në sigurimin e përfshirjes shoqërore, planifikimit të pjesëmarrjes në shërbime dhe zhvillimit të qëndrueshëm lokal. Duke përfshirë në mënyrë aktive komunitetin në çdo fazë, projekti jo vetëm që ofroi shërbime, por gjithashtu transformoi perceptimet, ndërtoi besimin dhe po nxiti ndryshime sociale afatgjata.

Pse kjo është një praktikë e mirë?

Ngritja e QKSHF-së prezantoi një model të ri të angazhimit komunitar në Mallakastër dhe siguroi që nevojat e komunitetit lokal të ishin në qendër të ofrimit të shërbimeve duke:

- **Prioritizuar përfshirjen e komunitetit** nga faza e konceptimit deri në fazën e zbatimit;
- **Adresuar skepticizmin dhe mosbesimin** duke përfshirë në mënyrë aktive palët e interesuara lokale;
- **Përdorur planifikimin e bazuar në dëshmi** me kryerjen e një vlerësimi të gjerë të nevojave;
- **Krijuar një mekanizëm të strukturuar këshillues për komunitetin** për konsultime të vazhdueshme.

Elementet kryesore

- **Vlerësimi gjithëpërfshirës i nevojave**

Është kryer një vlerësim i nevojave duke përfshirë komunitetin lokal. Mbi 300 familje u konsultuan përmes intervistave dhe pyetësorëve në Ballsh dhe fshatrat përreth.

Një fokus grup i ofruesve të shërbimeve lokale, duke përfshirë stafin e departamentit të shërbimit social dhe AKPA-në e Mallakastrës, duke identifikuar boshllëqet në shërbimet socio-ekonomike për komunitetin vendas gjë që ndikoi më pas që QKSHF të fokusonte veprimtarinë e saj veçanërisht në përmbushjen e nevojave të grupeve në rrezik me më shumë cilësi dhe efektivitet.

Gjetjet kryesore nga vlerësimi i nevojave ishin:

Vlerësimi i nevojave nxori në pah **disa gjetje kryesore**:

- **70% e familjeve të synuara** kishin 5 ose më shumë anëtarë.
- **85% e të anketuarve** e konsideronin papunësinë si problemin kryesor, ndërsa migrimi ishte një tjetër sfidë e rëndësishme për këtë bashki.
- **Shumë të anketuar** deklaruan që ishin të angazhuar në aktivitete ekonomike informale për të përmbushur nevojat e familjes.
- **Vetëm 20% e atyre që kishin kërkuar mbështetjen e shtetit e kishin marrë atë**, kryesisht përmes skemave financiare të mbrojtjes sociale.
- **90% e qytetarëve të anketuar** kërkonin më shumë shërbime për arsimimin e fëmijëve të tyre dhe mbështetje më të madhe për punësim.
- **Ndërtimi i besimit në komunitet**

Para zbatimit të këtij projekti, nuk kishte përvojë në ofrimin e shërbimeve të kujdesit social dhe punësimin për qytetarët vendas. Për këtë arsye, komuniteti ishte skeptik dhe nuk besonte se shërbimet e QKSHF-së do të kishin ndikim pozitiv në jetën e tyre. Përfshirja aktive e komunitetit që në fazën e planifikimit të projektit ndihmoi në krijimin e besimit dhe ndjenjës së pronësisë lokale. Gjithashtu, komunikimi transparent mbi misionin dhe shërbimet e QKSHF luajti një rol kyç në ndryshimin e perceptimeve dhe rritjen e angazhimit të komunitetit.

Ndikimi

- ✓ Rritja e pjesëmarrjes së komunitetit – Më shumë qytetarë vendas u angazhuan në diskutime mbi shërbimet lokale, duke forcuar dialogun dhe bashkëpunimin.
- ✓ Përmirësimi i aksesit në shërbime – Shërbimet u përshtatën më mirë me nevojat e komunitetit, duke i bërë ato më të prekshme dhe efektive.
- ✓ Fuqizimi i komunitetit për një pronësi të qëndrueshme – Palët e interesuara në Bashkinë Mallakastër u përfshinë në bashkë-menaxhimin e zgjidhjeve, duke garantuar vijimësinë e ndërhyrjeve.
- ✓ Qasje e shkallëzueshme dhe e përsëritshme – Modeli i aplikuar mund të përshtatet dhe zbatohet edhe në Bashki të tjera me sfida të ngjashme socio-ekonomike.

1.2. Ngritja e kapaciteteve për ofrimin e shërbimeve të integruara

Qasjet e ndërtimit të kapaciteteve të ndërrmarra gjatë projektit po sigurojnë që modeli i ri i ofrimit të shërbimeve në QKFSH Mallakastër të jetë i integruar dhe i qëndrueshëm.

Pse kjo është një praktikë më e mire?

Programi i ngritjes së kapaciteteve për stafin e QKFSH-së dhe stafin e Seksionit të Shërbimeve Sociale është një praktikë e mirë sepse adresoi mungesën e njohurive dhe përvojës paraprake në ofrimin e shërbimeve të integruara në nivel bashkiak. Kjo u arrit përmes:

- **Trajnimeve praktike të strukturuar** – Një kombinim efektiv i teorisë me praktikën për të forcuar aftësitë e stafit.
- **Qasjes mentoruese** – Mbështetje e drejtpërdrejtë për transferimin e njohurive dhe ndërtimin e përvojës, duke krijuar besim dhe siguri profesionale. Elementet kryesore të programit
- **Trajnim fillestar gjithëpërfshirës**
Një punëtori hyrëse tre-ditore mbuloi aspektet teorike, duke përfshirë gjetjet e vlerësimit të nevojave, standardet e funksionimit të QKSHF-së dhe procedurat e menaxhimit të rasteve.
- **Ekspozimi praktik**
Një vizitë studimore në QKSHF Fier i dha stafit të QKSHF-së Mallakastër mundësinë të mësonte nga një qendër operationale me përvojë të suksesshme në ofrimin e shërbimeve dhe mbështetjen e punësimit.
- **Ofrimi i mbështetjes së vazhdueshme**
Stafi i QKFSH-së përfitoi trajnime dhe mentorime të vazhdueshme përmes vizitave në terren dhe udhëzimeve online, duke siguruar zbatimin efektiv të shërbimeve.

Institucionalizimi

Nevoja për zhvillim të vazhdueshëm profesional është njohur zyrtarisht në Planin Social Lokal të Bashkisë 2024-2027, duke siguruar qëndrueshmërinë e përpjekjeve të ngritjes së kapaciteteve.

Ndikimi

- ✓ Zbatimi efektiv i njohurive në praktikë – Qasjet e ngritjes së kapaciteteve u mundësuan stafit të QKFSH-së të zbatojë teorinë në praktikë, duke forcuar besimin dhe ekspertizën lokale në ofrimin e shërbimeve të integruara.
- ✓ Model i përsëritshëm dhe i shkallëzueshëm – Vizitat studimore dhe mentorimi mund të aplikohen në Bashki të tjera ku po apo do të ngrihen QKFSH të reja.
- ✓ Qëndrueshmëri dhe zhvillim afatgjatë – Integrimi i ngritjes së kapaciteteve në strategjitë në nivel bashkie siguron që personeli i trajnuar të vazhdojë të zhvillohet dhe të mbetet i angazhuar në periudhë më afatgjatë.

1.3. Partneritete bashkëpunuese për ndikim social

Nxitja e marrëdhënieve të forta mes institucioneve publike dhe shoqërisë civile ka qenë një nga aspektet kryesore të këtij projekti, duke e kthyer këtë partneritet bashkëpunues si një praktikë e mire dhe efektive.

Pse kjo është një praktikë më e mirë?

Ky projekt krijoi me sukses bashkëpunim shumë-sektorial duke forcuar partneritetet **publike-civile-private**. Kjo qasje mundësoi një ndikim më të madh social për qytetarët vendas në Mallakastër dhe siguroi që programet e ndryshme të kishin një ndikim të qëndrueshëm.

Elementet kryesore të bashkëpunimit

- **Angazhimi inovativ me shoqërinë civile**

Më parë, në Mallakastër kishte një prani minimale të shoqërisë civile dhe asnjë përfshirje të OShC-ve në ofrimin e shërbimeve. Nëpërmjet mekanizmave të bashkëpunimit, ky projekt mundësoi një partneritet efektiv dhe të qëndrueshëm mes Bashkisë Mallakastër dhe dy OShC-ve.

- **Bashkëpunimi publik-privat**

Bashkia dhe OShC-të partnere zhvilluan shërbime mbështetëse për punësimin në QKSHF, duke përfshirë aktivisht bizneset lokale për të krijuar më shumë mundësi për komunitetin për punësim.

Ndikimi

- ✓ **Ndërtimi i një bashkëpunimi të qëndrueshëm** – Partneritetet e krijuara gjatë projektit kanë hedhur bazat për zgjerimin e ardhshëm të programit të QKFSH-së.
- ✓ **Zgjerimi i rolit të OShC-ve në ofrimin e shërbimeve** – Përmes marrëveshjeve të bashkëpunimit, angazhimi efektiv i OShC-ve është i mundur edhe në ato Bashki me një prani të kufizuar të shoqërisë civile.

2. Përmirësimi i qasjes në mundësitë ekonomike për gratë dhe të rinjtë e papunë

Shtylla e dytë e projektit u përqendrua në forcimin e aftësisë së Bashkisë Mallakastër për të rritur mundësitë ekonomike për gratë dhe të rinjtë e papunë. Kjo u realizua përmes dy komponentëve kryesorë:

- **Shërbimet mbështetëse të punësimit** duke përfshirë këshillimin e karrierës për studentët, mbështetjen për arsimin dhe formimin profesional (AFP) dhe një skemë trajnimi në vendin e punës për gratë dhe të rinjtë e papunë.
- **Shërbimet mbështetëse për biznesin**, të fokusuar në ndërtimin e kapaciteteve sipërmarrëse, një skemë granti për bizneset e reja dhe mbështetjen për gratë e papuna për të ngritur dhe menaxhuar një biznes social.

Praktikat më të mira të identifikuara në këtë shtyllë të projektit përfshijnë:

- Modelin e këshillimit të karrierës për nxënësit e shkollave.
- Nismat aktive të tregut të punës për të rinjtë e papunë.
- Modelin e mbështetjes së biznesit për bizneset e vogla dhe fermat

2.1 Modeli i këshillimit të karrierës për nxënësit e shkollave

Pse kjo është një praktikë e mirë?

Ky model konsiderohet një praktikë e mirë sepse:

- **Ndihmon nxënësit në kalimin nga arsimi në tregun e punës**, duke i orientuar drejt mundësive të përshtatshme për punësim.

Elementet kryesore

- **Shërbimi i dedikuar për të rinjtë**
QKSHF Mallakastër krijoi një shërbim këshillimi për karrierën si pjesë integrale e mbështetjes për punësimin, duke synuar nxënësit në vitin e fundit të shkollës 9-vjeçare dhe nxënësit e shkollës së mesme.
- **Bashkëpunimi me shkollat lokale**
Stafi i QKFSH-së krijoi lidhje me shkollat në Ballsh dhe organizoi **seanca këshillimi me nxënës të moshave të ndryshme**, duke përdorur qasje gjithëpërfshirëse që adresojnë edhe çështje gjinore në hyrjen në tregun e punës.
- **Institucionalizimi**
Ky shërbim është tashmë i integruar në **Planin Vendor të Orientimit dhe Këshillimit të Karrierës 2024-2025**, duke siguruar vazhdimësinë e tij.

Ndikimi

- ✓ QKSHF-ja është njohur nga **Zyra Rajonale e Agjencisë Kombëtare të Arsimit Parauniversitar në Mallakastër** si një ofrues kryesor i këshillimit për karrierën.
- ✓ Bashkëpunimi me QKFSH-në është formalizuar dhe roli i saj është zgjeruar, duke përfshirë punën me komunitetin, prindërit dhe bizneset lokale, si dhe organizimin e panairit lokal të karrierës.

2.2. Nisma aktive e tregut të punës për të rinjtë e papunë

Pse kjo është një praktikë e mirë

Skema e e formimit profesional në vendin e punës konsiderohet një praktikë e mirë sepse:

- **Skema** e formimit profesional në vendin e punës është një metodë e dëshmuar për përfshirjen në tregun e punës, veçanërisht për grupet e cënueshme që mund të përballen me barrierat e ndryshme që i pengojnë përpjekjet e tyre që të hyjnë në tregun e punës.
- **Ndihmon** në zhvillimin e aftësive profesionale përmes trajnimeve të strukturuar në bizneset lokale.

Elementet kryesore

- **Angazhimi i bizneseve vendase**

Përmes kontakteve të vazhdueshme, stafi i QKFSH-së ishte në gjendje të rriste mirëkuptimin dhe angazhimin e bizneseve lokale në nismat aktive të gjetjes së tregut të punës për grupet e cënuara, me fokus të veçantë grata dhe të rinjtë e papunë. Roli i QKFSH-së ishte të ndërmjetësonte zhvillimin e formimit profesional në vendin e punës me bizneset lokale.

● **Përzgjedhja e përfituesit**

Përzgjedhja e të rinjve të papunë të synuar është një shembull i qasjeve të integruara të ofrimit të shërbimeve të ndërmarra nga QKSHF. Përzgjedhja e pjesëmarrësve u bazua në **vlerësimin fillestar të nevojave në QKFSH**. Procesi i përputhjes praktikant-biznes u zhvillua **me mbështetjen e Agjencisë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësive (AKPA) në Mallakastër**. Mbështetja e vazhdueshme e skemës së formimit profesional në vendin e punës siguroi që 100% e praktikantëve të përfundonin me sukses periudhën e tyre të trajnimit.

- ✓ Të rinjtë u njohën me punëdhënësit vendas dhe fituan përvojë praktike.
- ✓ Shtatëdhjetë përqind e të trajnuarve siguruan punësim pas përfundimit të skemës.
- ✓ Të rinjtë pjesëmarrës dhe punëdhënësit vendas e mirëpritën ndërhyrjen dhe bënë thirrje që skema të vazhdojë dhe të zgjerohet.
- ✓ QKSHF-ja dhe Bashkia rritën njohuritë e tyre në konceptimin, zhvillimin dhe zbatimin e një skeme aktive të tregut të punës e cila adreson kërkesat lokale për aftësi.
- ✓ Me financim të mëtjshëm, skema e formimit profesional në vendin e punës mund të përsëritet dhe/ose të shtrihet brenda Bashkisë Mallakastrës dhe më gjerë

2.3. Modeli i mbështetjes së biznesit për bizneset e vogla dhe fermat

Pse kjo është një praktikë e mirë?

Programi i mbështetjes së biznesit mund të konsiderohet një praktikë më e mirë sepse:

- **Ofron** një model të avancuar dhe efektiv të mbështetjes për sipërmarrësit lokalë, duke ndihmuar krijimin dhe zgjerimin e bizneseve të reja.

- **Përqëndrohet në vetë-mjaftueshmërinë** e grupeve në rrezik, duke i ndihmuar ata të krijojnë të ardhura të qëndrueshme
- **Kombinon mbështetjen për punësimin dhe sipërmarrjen**, duke përfshirë ngritjen e një biznesi social të drejtuar nga gra të papuna.

Elementet kryesore

- **Përdorimi i kriterëve socio-ekonomike** për të synuar mbështetjen QKSHF identifikoi dy grupe individësh në nevojë për mbështetje përmes kriterëve socio-ekonomike. Së pari, u identifikuan individë që përballëshin me vështirësi socio-ekonomike që drejtonin biznese të vogla ose kishin ferma të vogla dhe së dyti gratë e papuna që ishin të interesuara për vetëpunësim u zgjodhën për t'u trajnuar dhe mbështetur për të ngritur një biznes lokal me qasje sociale.

Mbështetja e sipërmarrjes

- **Mbështetje teknike për sipërmarrjen** u ofrua përmes trajnimit për sipërmarrjen dhe mentorimit të individualizuar të biznesit me qëllim mbështetjen e qëndrueshmërisë së biznesit dhe përmirësimit të qëndrueshmërisë së biznesit të vogël ose fermës në ekonominë lokale.

Mbështetja e biznesit

- **Mekanizmat e financimit** u krijuan duke përfshirë skemën e mbështetjes në pajisje (IGA) për të mbështetur bizneset e vogla dhe fermat për të stimuluar rritjen dhe një grant fillestar për biznesin social të drejtuar nga gratë e papuna.

Ndikimi

- ✓ Trajnimi i aftësive të sipërmarrjes zgjeroi njohuritë dhe aftësitë e ndërtuara, si dhe ofroi mundësi rrjetëzimi midis bizneseve të vogla dhe fermave.
- ✓ Grantet në pajisje patën ndikime të prekshme, me bizneset që raportuan rritje të klientëve dhe numrit të shërbimeve të ofruara duke rezultuar në rritje të matshme.
- ✓ Si një efekt shumëfishues ka dëshmi të ndikimeve të tjera pozitive, disa biznese të vogla të mbështetura gjithashtu kishin mundur të punësonin punonjës shtesë për shkak të rritjes së numrit të klientëve dhe shërbimeve të ofruara.
- ✓ QKSHF dhe Bashkia kanë rritur njohuritë e tyre në konceptimin, zhvillimin dhe zbatimin e iniciativave mbështetëse të biznesit që adresojnë nevojat e bizneseve lokale dhe fermave të vogla.
- ✓ Nisma për mbështetjen e sipërmarrjes mund të përsëritet dhe/ose të shtrihet brenda Bashkisë Mallakastrës dhe më gjerë në bashki të tjera.

3. Avancimi i kujdesit social të integruar për familjet në rrezik

Shtylla e tretë e projektit ishte mbështetja e aftësisë së Bashkisë Mallakastrës për të ofruar kujdes social të integruar për familjet në rrezik. Kjo gjë u avancua përmes komponentit të mëposhtëm:

- **Paketa e shërbimeve të kujdesit social** në QKSHF dhe në komunitet u përqendrua në **shërbimet e menaxhimit të rasteve** duke referuar në shërbime të tjera sociale si **shërbimet e zhvillimit të të rinjve** dhe **shërbimet e mbështetjes së familjes**.

Praktikat më të mira të identifikuar në këtë shtyllë të projektit janë:

- **Qasjet e menaxhimit të rasteve**
- **Programi gjithëpërfshirës i fokusuar te familja**

3.1. Qasjet e menaxhimit të rasteve

Qasjet e menaxhimit të rasteve kanë qenë qendrore për modelin shumëfunktional të QKSHF-së që nga konceptimi i tij dhe ka qenë pjesë e brendshme e funksionimit të përditshëm të saj që nga hapja e tij në Shtator 2023.

Pse kjo është një praktikë e mirë?

Përdorimi i qasjeve të menaxhimit të rasteve në zhvillimin dhe ofrimin e shërbimeve të kujdesit social në QKSHF Mallakastër është një praktikë më e mirë sepse:

- Siguron që shërbimet e kujdesit social të jenë **të synuara, të individualizuara dhe të qëndrueshme**
- **Adreson dobësi të shumta** brenda familjeve dhe mbështet modelin e integruar të shërbimit të QKSHF
- Mbështet një qasje holistike, të bazuar në besim, e cila fuqizon familjet, nxit angazhimin afatgjatë dhe qëndrueshmëri më të madhe

Elementet kryesore

- **Përfshirja në operacionet e QKSHF-së**

Qasjet e menaxhimit të rasteve, të cilat janë në përputhje me standardet kombëtare për QKSHF⁷, u inkorporuan si një nga gjashtë standardet bazë të Standardeve të Operimit të QKSHF-së Mallakastër.⁸ Menaxhimi i rastit njihet si një përgjegjësi kryesore e stafit të QKSHF-së dhe përfshihet në përshkrimet e tyre të punës. Kjo ka institucionalizuar qasjet e menaxhimit të rasteve brenda Bashkisë.

Teknikat e menaxhimit të rastit duke filluar me identifikimin e rastit janë të përfshira në procedurat fillestare të marrjes/orientimit të QKSHF-së. Pasuar nga shqyrtimi fillestar dhe vlerësimi në QKFSH ose gjatë vizitave familjare në komunitet që çojnë në zhvillimin, zbatimin dhe rishikimin e planeve të veprimit të rasteve individuale ose familjare.

- **Kapaciteti i profesionistëve**

Stafi i QKSHF-së dhe stafi i Departamentit të Shërbimeve Sociale të bashkisë u trajnuan për konceptet dhe praktikat e menaxhimit të rasteve si pjesë e ngritjes së kapaciteteve

⁷Standardet: Shërbimet e Kujdesit Social në Qendrat Komunitare Multidisiplinare, MSHMS, 2019

⁸Udhëzues për QKSHF Mallakastër, Help në Shqipëri, 2023

të tyre fillestare. Mentorimi i vazhdueshëm i mundësoi stafit të QKSHF të zhvillojë përvojën dhe ekspertizën lokale në menaxhimin e rasteve. Kjo ka kontribuar në zhvillimin e vazhdueshëm të praktikës së bazuar në dëshmi në QKSHF dhe brenda Bashkisë.

Ndikimi

- ✓ Përdoruesit e shërbimeve të QKSHF përshkruan se qasjet e menaxhimit të rasteve ndërtuan besimin dhe fuqizuan individin dhe familjet e tyre
- ✓ Përfituesit kanë nivele të larta kënaqësie me shërbimet e QKSHF dhe e vlerësojnë qasjen e fokusuar te njeriu, duke e konsideruar stafin e QKSHF si “të kuptueshëm” dhe “empatik”. Stafi i QKSHF përdor një qasje pjesëmarrëse me përfituesit e shërbimeve, duke u fokusuar në ndërtimin e një marrëdhënieje bashkëpunimi.
- ✓ Stafi i QKSHF ka një qasje pjesëmarrëse me përdoruesit e shërbimeve, e cila është e përqendruar në ndërtimin e një marrëdhënieje partneriteti
- ✓ Menaxhimi i rasteve është një metodë e dëshmuar e cila mund të standardizohet dhe zgjerohet në bashkitë e tjera që po prezantojnë QKSHF-të.

3.2. Programi gjithëpërfshirës i fokusuar te familja

Pse kjo është një praktikë e mirë?

Programimi gjithëpërfshirës i përqendruar te familja mund të konsiderohet një praktikë e mirë sepse:

- Ofron **mbështetje ndër breznore** e cila u fokusua në forcimin e **zhvillimit të të rinjve dhe qëndrueshmërisë së familjes**
- Ofron një paketë shërbimesh mbështetëse të QKSHF të cilat janë të natyrës parandaluese

Elementet kryesore

● Shërbime të ndryshme të përshtatshme për moshën

QKSHF-ja adresoi nevojat e ndryshme të të rinjve dhe familjeve duke ofruar një sërë mbështetjesh.

- Shërbimet e zhvillimit të ofruara për fëmijët dhe të rinjtë janë fokusuar në edukim, mbështetje psikosociale dhe aktivitete rekreative;
- Shërbimet mbështetëse të familjes në QKSHF ofrojnë shërbime për të rriturit mbi moshën 18 vjeç fokusuar në këshillim dhe mbështetjen e prindërve

● Qasja e bazuar në komunitet

Shërbimet e QKSHF u shpërndanë aty ku njerëzit kishin nevojë për to. Kjo nxiti angazhimin afatgjatë dhe krijoi besimin se shërbimet publike plotësojnë nevojat e tyre.

- Për fëmijët, QKSHF kishte një program passhkollor që ofron mbështetje për detyrat e shtëpisë për fëmijët e arsimit fillor dhe një program kampi veror
  - Për të rinjtë, një grup rinor siguroi një hapësirë të sigurt ku mund të kultivohej ndërtimi i besimit dhe mbështetja e dhënë e cila u fokusua në krijimin e marrëdhënieve pozitive
  - Për të rriturit, mbështetja këshilluese ofroi mbështetje duke filluar nga përballja me humbjen dhe depresionin. Një grup mbështetës i prindërve promovoi marrëdhënie të qëndrueshme familjare duke ofruar një hapësirë të sigurt për prindërit për të diskutuar çështjet familjare dhe për të marrë këshilla në një mjedis jo gjykues
- QKSHF-ja rezultoi të ishte e aftë për të organizuar aktivitete ndërgjegjësuese në komunitet për çështje që variojnë nga ndërgjegjësimi për kancerin e gjirit dhe veprimi i komunitetit kundër DHBGJ.

Ndikimi

- ✓ Përmirësimi i mirëqenies me përfituesit që raportuan shërbimet e QKSHF-së kishte rritur mbështetjen sociale që ata kishin dhe kishin përmirësuar qëndrueshmërinë e tyre përmes aftësive për jetën
- ✓ Të fokusuar në parandalimin ku ndërhyrja e hershme zvogëlon rreziqet për të rinjtë dhe familjet në rrezik dhe çon në rezultate më afatgjatë
- ✓ Shërbimi parandalues i përqendruar në familje është një model fleksibël i drejtuar nga komuniteti që është zhvilluar në Mallakastër dhe/ose përsëritet në bashkitë e tjera

Një model për rritje dhe përsëritje

Ngritja e QKSHF-së në Mallakastër, në qytetin e Ballshit, ka rezultuar të jetë një nismë inovative dhe me ndikim të rëndësishëm për Bashkinë, duke prezantuar një model të ri të shërbimeve sociale të integruara. Ky model siguron që nevojat lokale të jenë në qendër të ofrimit të shërbimeve.

Modeli i QKSHF në Mallakastër përfaqëson një praktikë të suksesshme në sigurimin e përfshirjes sociale, planifikimit pjesëmarrës të shërbimeve dhe zhvillimit të qëndrueshëm lokal. Përmes përfshirjes aktive të komunitetit në çdo fazë, projekti QKSHF jo vetëm që ka ofruar shërbime, por ka ndikuar edhe në ndryshimin e perceptimeve, ndërtimin e besimit dhe nxitjen e ndryshimeve sociale afatgjata.

Projekti QKSHF në Mallakastër ka demonstruar me sukses një model të integruar dhe të bazuar në komunitet për ofrimin e shërbimeve, i cili është i orientuar drejt ndikimit dhe i shkallëzueshëm. Duke investuar në ndërtimin e kapaciteteve, bashkëpunimin, fuqizimin ekonomik dhe kujdesin social gjithëpërfshirës, projekti ka krijuar një model të qëndrueshëm dhe të suksesshëm, i cili mund të zhvillohet më tej në Mallakastër dhe të replikohet në bashki të tjera.

